

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:

14/1411 - 2 / IINI

Dato:

15.01.2015

Høringssvar om forslag til endringer i privatskoleloven (ny friskolelov)

Språkrådet viser til høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet datert 17. oktober 2014. I høringsnotatet understreker departementet behovet for endringer i dagens privatskolelov, og der blir det understreka at formålet med flere av endringsforslaga er at det skal bli enklere å etablere frittstående skoler (friskoler) i Norge, det vil si private skoler med rett til statstilskudd. Etter regjeringas syn vil flere friskoler bidra til skoleutvikling, samtidig som valgfriheten for den enkelte til å velge en annen skoletype enn den offentlige blir større. I vårt høringssvar tar vi for oss de kapitla som omhandler kompetansekrav for undervisningspersonale og kompletterende undervisning (kap. 5 og 9).

Hovedpoenga våre er disse:

- Språkrådet støtter forslaget om kompetansekrav til undervisningspersonalet, og vi viser til nylig innsendt høringssvar om foreslåtte endringer i opplæringsloven og privatskoleloven og krav om relevant kompetanse i undervisningsfag.
- Det overordna målet for gjeldende norsk språkpolitikk er å sikre norsk (bokmål og nynorsk) som fullverdig, samfunnsbærende språk i Norge, jf. St.meld nr. 35 (2007–2008) *Mål og mening*. Språkrådet minner om at det er brei politisk enighet om denne målsettinga, og at det er et statlig anliggende å opprettholde og innføre ordninger som sikrer opplæring i norsk språk i et stadig mer globalisert og internasjonalt samfunn.
- Forslaget om å fjerne muligheten elever i Norge har til kompletterende undervisning i norsk, samfunnsfag og religion, livssyn og etikk (RLE), bidrar til ei skoleutvikling og ei norskopplæring som er i strid med den vedtatte språkpolitikken.

Kompetansekrav for undervisningspersonale (kap. 5)

Departementet foreslår at undervisningspersonalet i friskoler fremdeles må fylle de samme kompetansekrava som undervisningspersonalet i offentlige skoler. Språkrådet støtter forslaget om at

reglene skal gjelde tilsvarende, og viser her til nylig innsendt høringssvar om foreslåtte endringer i opplæringsloven og privatskoleloven og krav om relevant kompetanse i undervisningsfag.¹

Kompletterende undervisning (kap. 9)

Departementet foreslår å endre § 6-4 i privatskoleloven, slik at det ikke lenger er grunnlag for å gi tilskudd til kompletterende undervisning til elever som går på skole i Norge. Privatskoleloven § 6-4 gir i dag hjemmel for tilskudd til kompletterende undervisning i norsk, samfunnsfag og religion, livssyn og etikk (RLE). Etter dagens regelverk kan det gis tilskudd til kompletterende undervisning til norske statsborgere og EØS-borgere som er elever ved utenlandske eller internasjonale grunnskoler i Norge eller grunnskoler i utlandet. Forslaget innebærer å snevre inn dagens ordning, slik at skoler som er godkjent etter opplæringsloven § 2-12, altså private skoler som ikke har rett til statstilskudd, ikke lenger kan få tilskudd etter privatskoleloven § 6-4 om kompletterende undervisning.

I høringsnotatet skriver departementet at internasjonale grunnskoler som godkjennes etter § 2-12 i opplæringsloven, skal drive skolevirksomheten etter egne internasjonale læreplaner. Sjøl om innholdet i opplæringa skal tilsvare den opplæringa som gis i offentlige norske grunnskoler (jf. opplæringsloven § 2-1 første ledd), åpner departementet i høringsnotatet for fritak fra opplæring i norsk med følgende formulering: «Dersom en internasjonal skole ber om fritak fra opplæring i norsk, samfunnsfag eller RLE, gir det ingen god sammenheng at de samtidig kan få tilskudd til å gi slik opplæring.» Språkrådet ser poenget i argumentasjonen, men minner likevel om at det er brei politisk enighet om å sikre norsk (bokmål og nynorsk) som fullverdig, samfunnsbærende språk i Norge, jf. St.meld nr. 35 (2007–2008) *Mål og mening*. Ei innskrenking av dagens ordning, slik det skisseres i høringsnotatet, kan bidra til domenetap for norsk språk innafor et utdanningsløp som skal være ei reell valgmulighet for norske elever og elever bosatt i Norge. I Sundvolden-erklæringa uttrykker regjeringa også et ønske om å få flere internasjonale skoler (IB-skoler) i Norge.

Dersom muligheten for kompletterende undervisning fjernes for elever bosatt i Norge, kan det føre til manglende kontinuitet i opplæringa for norske barn som av ulike grunner har vekslende utenlandsopphold. Eksempelvis vil norske barn på utenlandsopphold ha hjemmel i lovverket til å få tilskudd til kompletterende undervisning i norsk, samfunnsfag og RLE på en internasjonal grunnskole i utlandet, men miste denne muligheten på en tilsvarende skole i Norge. Ei framtidig ordning, slik den skisseres av departementet i kapittel 9 i høringsnotatet, bidrar dermed ikke til kontinuitet i disse barnas skolegang når det gjelder opplæring i norsk, samfunnsfag og RLE. Tilsvarende vil barn av utenlandske foreldre som oppholder seg i Norge, og som går på en internasjonal grunnskole som er godkjent etter § 2-12 i opplæringsloven, miste muligheten til undervisning i norsk, samfunnsfag og RLE, noe som innebærer at de får begrensa mulighet til å lære språk og kultur i det landet de oppholder seg i.

Etter Språkrådets syn burde vurderinga av språkpolitiske konsekvenser vært en del av sjølve grunnlagsarbeidet for lovendringer som kan begrense mulighetene for elever i Norge til å få opplæring i norsk språk. Vi mener også det bør være mulig å kombinere regjeringas ønske om mangfold i skoletilbudet og individuell valgfrihet for den enkelte med den gjeldende

¹ Høringssvar om forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven og krav om relevant kompetanse i undervisningsfag, 18.12.2014.

språkpolitikken, slik den er skissert i St.meld. nr. 48 (2002–2003) *Kulturpolitikk fram mot 2014*, St.meld nr. 23 (2007–2008) *Språkbygger broer* og St.meld nr. 35 (2007–2008) *Mål og mening*. En måte å gjøre det på, er å beholde ordninga med kompletterende undervisning slik den er i dag.

Vennlig hilsen

Ottar Grepstad
styreleder

Daniel Gusfre Ims
fungerende direktør

Mottakerliste:
Kunnskapsdepartementet

Kopi til:
Kulturdepartementet

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.